

Demoproject
"Optimalisatie van het houden van intacte beren en immunocastraten"

ILVO
 Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek

HOGESCHOOL GENT
 Universiteit voor Landbouwkunde en Diergeneeskunde

Digitale Technische en Sport

BBPROJECTEN
 Bouw aan de toekomst

MOORE

Viti

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling
 Europa investeert in zijn platteland

Proefopzet DEMO 1:
Afleidingsmateriaal en schuilmogelijkheden

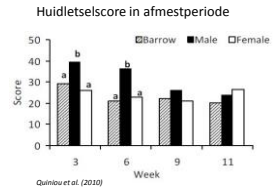

Hypothese

Literatuur:

meer agressief en seksueel gedrag vanaf 20 weken schuilmogelijkheid midden hok met voldoende ontsnapmogelijkheid

Proefopzet DEMO 1:
Afleidingsmateriaal en schuilmogelijkheid

- Bedrijf 1: INT
 8 testhokken met flap en 8 controlehokken
 15 dieren per hok → 10 observaties / dier
 Enkel beren in compartiment
  - Bedrijf 2: INT en IMM
 10 testhok met flap (89 ber en 37 imm) en 10 controlehok (78 ber en 49 imm)
 13 dieren per hok → 10 observaties / dier
  - Bedrijf 3: IMM
 8 testhokken met flap en 8 controlehokken
 15 dieren per hok → 10 observaties/dier
- Tweewekelijkse observaties telkens om 14u vanaf 10 weken leeftijd tot slacht

Proefopzet DEMO 1:
Afleidingsmateriaal en schuilmogelijkheid

Verwachting:

Met flap

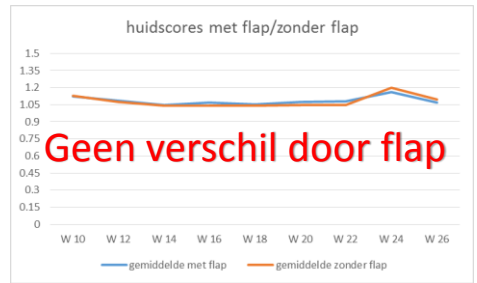
- lager seksueel en agressief gedrag
- VC beter en Vlees% hoger

Zonder flap

- hoger seksueel en agressief gedrag
- VC hoger en Vlees% lager

Resultaten huidscores (0-3)

Resultaten startscores (0-4)

Resultaten oorscores

Resultaten kreupelscores

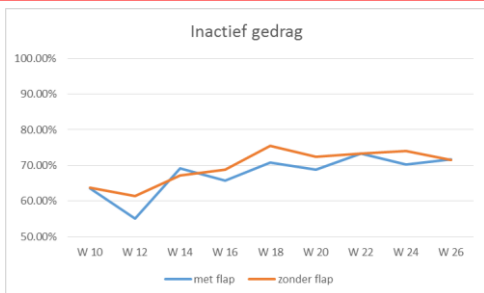
Resultaten gedragsobservaties

Gedrag clusteren:

- Inactief gedrag
- Actief gedrag
  - Eten/drinken, manipuleren omgeving en materiaal, interactie, spelen
- Agressief en ongewenst gedrag
  - Oor- en staartbijten en agressie
- Beergedrag:
  - Bestijgen, anogenitaal snuffelen, buikwoelen

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

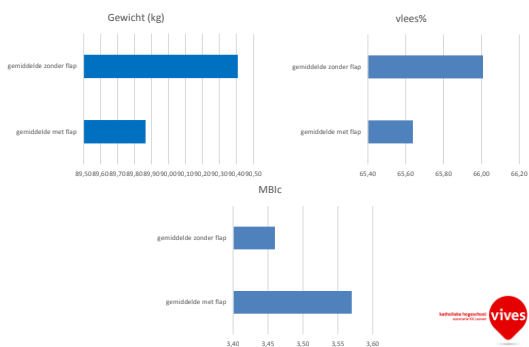
Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten slachtgegevens

Conclusie

- Huid-, staart en kreupelscore → geen verschil door flappen
- Oorscore → iets minder oorletsels door flappen
- Gedrag → iets meer activiteit door flap, niet uitgesproken
- Slachtgegevens → geen verschillen door flappen

Flappen of niet maakt weinig verschil!!!

Proefopzet DEMO 2: Afleverstrategie

➔ AFLEVERSTRATEGIE: DE INVLOED VAN HET AL DAN NIET UITTOPPEN OP HET GEDRAG VAN IMMUNOCASTRATEN.

Bedrijf 1:

- 8 testhokken met uittoppen en 8 controlehokken
- 14 dieren per hok → 10 observaties/dier

Bedrijf 2:

- 12 testhokken met uittoppen en 12 controlehokken
- 13 dieren per hok → 10 observaties/dier

Observaties 2 weken voor uittoppen en 3 dagen na uittoppen om 14u

Proefopzet DEMO 2: Afleverstrategie

Verwachtingen:

AIAO:

- ➔ minder onrust
- ➔ VC lager en Vlees% hoger + minder uniform

Uittoppen:

- ➔ nieuwe hiërarchie/ meer onrust
- ➔ meer uniformiteit

Resultaten huidscores

Resultaten staartscores

Resultaten oorscores

Resultaten kreupelscores

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

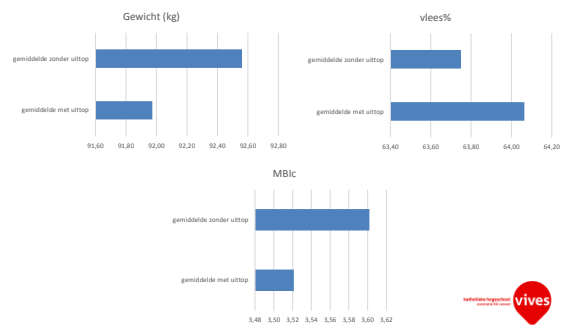
Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten slachtgegevens

Conclusie

- Huid-, staart- en oorscore → geen verschil door uittoppen
- Kreupelheidscore → lichte stijging door uittoppen
- Gedrag → ongewenst gedrag (oor- en staartbijten) daalt door uittoppen

Proefopzet DEMO 3: Gescheiden afmesten

➔ GESCHIEDEN AFMEST: DE INVLOED VAN HET AL DAN NIET AANWEZIG ZIJN VAN GELTEN IN HETZELFDE COMPARTIMENT OP HET GEDRAG VAN INTACTE BEREN.

Bedrijf 1:
8 testhokken (Beren/Zeugen) en 8 controlehokken (enkel Beren)
13 dieren per hok → 10 observaties / dier

Bedrijf 2:
4 testhokken (Beren/Zeugen) en 8 controlehokken (enkel Beren)
11 dieren per hok → 10 observaties / dier

Bedrijf 3:
9 testhokken (Beren/Zeugen) en 33 controlehokken (enkel Beren)
11 dieren per hok → 10 observaties / dier

Tweewekelijkse observaties telkens om 14u vanaf 10 weken leeftijd tot slacht

Proefopzet DEMO 3: Gescheiden afmesten

Verwachtingen:

Beren / Zeugen

- ➔ hoger seksueel en agressief gedrag
- ➔ VC hoger en Vlees% lager

Enkel Beren

- ➔ minder onrust → lager seksueel en agressief gedrag
- ➔ VC lager en Vlees% hoger

Resultaten huidscores

Geen verschil door huisvesting

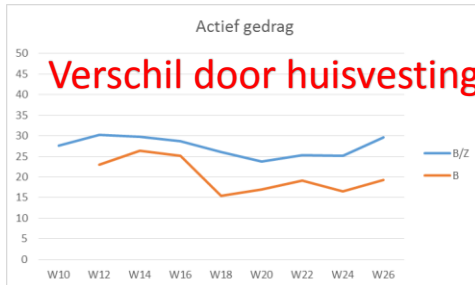
Resultaten gedragsobservaties

Verskil door huisvesting

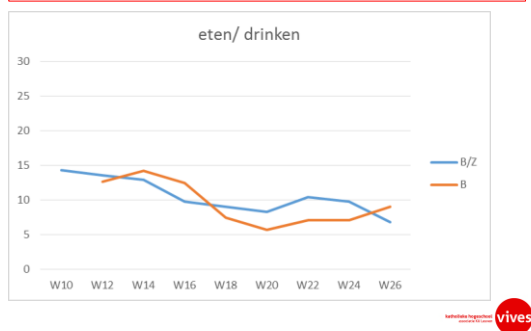
Resultaten gedragsobservaties

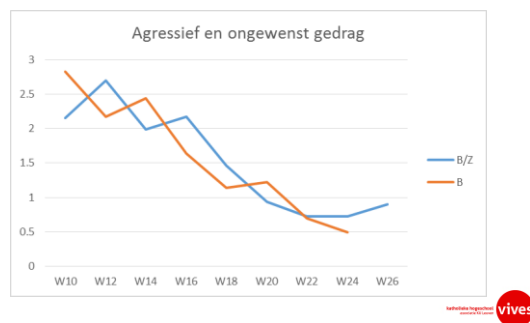
Verskil door huisvesting

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Resultaten gedragsobservaties

Conclusie

- Huidscore → weinig verschil door huisvesting
- Gedrag → meer oor- en staartletsels wanneer beren afzonderlijk gehuisvest
→ meer beergedrag na 20 weken wanneer zeugen en beren samen gehuisvest
→ meer actief gedrag wanneer zeugen en beren samen gehuisvest

**Met dank aan de partners,
de Vlaamse en Europese overheid
en de deelnemers**

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert
in zijn platteland

